

Carrocerías Ayats va néixer a Arbúcies l'any 1905, i des de fa molt de temps en porta la direcció Joan Vilà i Comaills, que ens n'explica la història: "L'empresa ja es va fundar amb la idea de fer carroseries per al transport públic de passatgers, mai de mercaderies. La idea d'instal·lar-se al peu del Montseny va ser deguda a la quantitat de fusta que se'n podia obtenir, atès que en aquells moments les carroseries es feien d'aquest material. La fusta es tallava i s'emmagatzemava, de manera que podien passar mesos, i fins i tot anys, fins que s'utilitzava. Això feia que quan es muntava no tingués problemes de moviments ni de flaqueja, i va ser així com va començar el prestigi, l'èxit i la fama de la nostra indústria."

La capacitat d'adaptar-se als temps va fer que Carrocerías Ayats anés evolucionant alhora que ho feia la tècnica: "Sobre els anys vint van començar a aparèixer els primers vehicles a motor i la fusta es va anar abandonant progressivament en benefici de les estructures metàl·liques. Més endavant, del ferro es va passar a l'alumini, i després al plàstic, al polièster i a materials cada vegada més lleugers, però alhora prou resistents per oferir la seguretat que un vehicle d'aquest tipus requereix." En aquests moments ja són tres les fàbriques de l'empresa que treballen a ple rendiment per servir autocars a diversos punts d'Europa i del nord d'Àfrica: "A Arbúcies tenim la casa mare, amb uns 200 treballadors, i ara fa un any que vam instal·lar a Tona (Osona) una altra factoria, que no fa el vehicle complet sinó que munta carroseries sobre els xassissos que ens proporcionen els mateixos clients o els concessionaris. En aquesta darrera hi treballen també al voltant d'unes 200 persones." I segueix: "Des de fa cinc anys també tenim una fàbrica al Marroc." Per aconseguir que tota aquesta estructura funcionés ha estat necessari formar el nou personal: "Tenim un grup de formadors que s'encarreguen d'instruir els treballadors de totes les nostres fàbriques. D'altra banda, hem desplaçat gent a Arbúcies i gent d'Arbúcies per ensenyar als altres la nostra manera de treballar i els objectius que perseguim."

De les primeres exportacions en fa uns 25 o 30 anys i van començar fruit de les inquietuds dels propietaris per afrontar el futur amb garanties: "Els primers autocars que van sortir de la nostra fàbrica cap a l'estranger van anar a Grècia, Israel i Alemanya. Participàvem en fires a diverses ciutats europees i vam començar a tenir comandes. Això va fer que muntéssim una xarxa de distribuïdors i representants, i que ens encarreguéssim de trobar un bon servei d'assistència que pogués garantir un servei complet als nostres clients." Avui dia Carrocerías Ayats és present a països com Itàlia, Suècia, Anglaterra i Suïssa, a més d'Egipte i altres estats nord-africans: "Fem vehicles en sèrie i llargues tirades, però també ens adaptem a les característiques que demana el client, a més de tenir en compte les regulacions de cada país." I ens posa un exemple: "Un client anglès ens pot demanar el lavabo a la dreta o a l'esquerra, un autocar de quaranta places o de cinquanta, d'un pis o de dos, i tot això ho fem complint la normativa del seu país." D'altra banda, no és un sol tipus d'autocar el que es fabrica a

Arbúcies: "Fem autocar urbà, de llarga distància, de rodalies, de dos pisos, de 12 o 15 metres, i per tot això és difícil fer una producció en sèrie, fins i tot és complicat tenir maquinària que treballi com un robot, perquè la nostra no deixa de ser una feina molt personalitzada."

Cal afegir que la indústria representada per en Joan és l'única de l'Estat espanyol, on hi ha una gran competència en el sector carroser, que fabrica un autocar complet: "Fem tant el xassis com la carroseries, comprem el motor i en fem l'acoblament, i passa el mateix amb els eixos i la caixa de canvis. El client escull la marca i nosaltres li fem l'autocar." Tot això, tanmateix, demana unes homologacions: "Els nostres autocars han de complir unes exigències de gir, de frenada, de suspensió, de pesos, etc., i com que estem en contacte amb l'IDIADA, a Tarragona, i l'INTA de Madrid, els nostres vehicles surten completament homologats i amb tots els papers en regla." El tema de la seguretat és fonamental, i ell ho sap prou bé: "A Espanya es compleixen les normatives europees més exigents i, malgrat tot, continuen havent-hi accidents. S'està treballant molt en proves de laboratori per aconseguir millorar la resistència i l'estabilitat dels vehicles, perquè nosaltres som els primers interessats que se solucionin els possibles problemes que hi pugui haver." I encara afegeix: "Hi ha una altra qüestió molt important, i és que cada vegada més l'usuari d'un vehicle d'aquest tipus és més exigent, cada vegada està més conscienciat que l'autocar ha de ser nou, i per això ara estem parlant d'una durada mitjana de la vida d'un autocar d'entre deu i dotze anys."

Cal comentar que Joan Vilà és director de Carrocerías Ayats des de principis dels anys setanta, però convé també remarcar que està vinculat a l'empresa des que tenia setze anys: "Vaig estudiar ebenisteria perquè Arbúcies encara era una terra de fusta i les carroseries es feien d'aquest material, i va ser amb aquest ofici que em vaig incorporar a l'empresa. Després, amb els anys, vaig anar passant per tots els departaments de producció, des d'estructures fins a planxa, soldadura, passant per acabats i retocs, des del començament fins al final de l'autocar. La meua inquietud era l'enginyeria i, malgrat que no n'havia cursat els estudis, vaig entrar a l'oficina tècnica i em van donar l'oportunitat de fer plànols, dibuixos i dissenys de projectes fins que, per trajectòria i experiència acumulada, vaig esdevenir un element de referència dins de l'empresa." Però la vocació d'en Joan no s'acabava aquí, i va trobar el seu espai en el Departament Comercial: "Coneixia les inquietuds dels clients, les fires, la competència... i vaig anar adquirint molta experiència. Finalment, l'any 1973 vaig començar a agafar participacions a l'empresa, a mesura que la família Ayats s'anava desvinculant del negoci." Ara pensa en un futur familiar per a l'empresa: "Les meves dues filles, Carme i Rita, treballen a Carrocerías Ayats des de fa temps, i també hi és un dels meus gendres, Martí Pagès. Estic molt content que les coses vagin d'aquesta manera i m'agradaria que l'empresa on he treballat tota la vida quedés vinculada a la meua família."

**“A Espanya
es compleixen
les normatives europees
més exigents”**

Joan Vilà Comaills - Arbúcies (Selva)